

1992-

## **"Främmande ubåtar är inte hjärnspöken"**

**Ubåtskränkningarna fortsatte sannolikt under 1991.**

**Det framgår av den incidentrapport som ÖB offentliggör i morgon.**

**Samtidigt håller ÖB sin viktigaste presskonferens.**

**Han ska försöka övertyga svenska folket att "främmande undervattensverksamhet" är ubåtar och inte hjärnspöken.**

ÖB har kallat till presskonferens på militärhögskolan i Stockholm för att redovisa kränkningarna under 1991. Avsnittet om "undervattensverksamhet" — den mest gåtfulla och omdiskuterade frågan sedan U 137:s grundstötning utanför Karlskrona 1981 — är som vanligt det som väcker störst intresse.

ÖB konstaterar att kränkningarna sannolikt har fortsatt under 1991. Enligt ÖB finns "indikationer" på att en ubåt kan ha trängt djupt in i Stockholms skärgård.

En kort tid efter den händelsen i höstas sade ÖB i en G-P-intervju, med anledning av 80-talets ubåtsjakter, att han var fullständigt övertygad om Sverige kränks av marina specialtrupper med ubåtar.

— Men de har förändrat sitt beteende över tiden. Den stora förändringen inträffade 1988, då vi var verkligen nära att sänka en ubåt vid Bråviken. Året efter var de mycket försiktigare. Nu vet vi att det sannolikt har varit nya djupa intränganden igen.

Debatten om marinen verkligen jagar ubåtar eller inte fick bränsle när en av huvudrollsinnehavarna i U 137-dramat, kommendör Karl Andersson, sade att han inte ger mycket för marinens bevis utan att ubåtsjägarna i själva verket jagade hjärnspöken.

För ÖB, hans rådgivare och de militärer som "sitter med fingret på avtryckaren" längs kusterna har debatten blivit en fråga om förlorad heder. Nu vill ÖB göra ett möjligen sista försök att återupprätta hedern och övertyga allmänheten om att Karl Andersson och andra har grundligt fel och att marinen gör ett seriöst och bra jobb, byggt på professionalism och fakta.

På presskonferensen i morgon kommer han bland annat att visa marinens egna filmer från Kappelshamn på Gotland 1987 och Hävringe 1988. I Kappelshamnsviken ses en avsliten magnetslinga och bottenspår, i Hävringe ett luftuppkok från vad som bedöms komma från en ubåt. Detta är, anser ÖB, avgörande indicier.

Men det är inga sensationella avslöjanden.

Sekvenserna har redan visats flera gånger i Aktuellt och Rapport.

– När det gäller de här händelserna var vi ganska knapphändiga med information. Vi vet ju att journalister som följt det här i många år redan känner till mycket av bakgrunden och våra värderingar kring det. Vad vi nu vill visa är våra resurser på analyssidan och beskriva de här två händelserna i ett större sammanhang.

G-P: Kan era kompletteringar övertyga tvivlarna?

– De experter vi har anser att det är så mycket substans i materialet att det inte går att avfärda. Men det är vår subjektiva upplevelse.

Efter ubåtsjakten i Hårsfjärden 1982 visades bottenspår, som ifrågasätts. De ny-gamla bilderna kommer inte heller att omvända icke-troende; värdet av det som ses kommer att diskuteras, liksom marinens argument för att det verkligen är ubåtsspår.

Kommendör Karl Andersson, numera pensionär, sade häromdagen i en tidningsintervju att bilderna från Kappelshamn inte bevisar någonting. Han trodde att bottenspåren orsakats inte av en bandgående ubåt utan av sjömärken, fiskeredskap, ett patentankare eller av bogseringsanordningar från pråmar.

Marinens bästa "bildbevis" hittills är en serie stillbilder från västkusten 1985. Ett kvadratisk föremål, med skarpa kanter, sticker upp ur vattnet, rör sig framåt och försvinner ner i vattnet.

Enligt försvarsstaben är det sannolikt sensorutrustning, luftmast eller kommunikationsutrustning på en ubåt eller mindre undervattensfarkost. Men osäkerheten gör att omdömet inte är att det ÄR en ubåt utan "ett av människa tillverkat föremål som rör sig i vattnet av egen kraft".

Enligt en sammanställning som tidningen Arbetet gjort, med hjälp av kommendör Torsten Lindh i marinstaben, har ubåtsjakterna — räknat i löner och materiel —kostat cirka tre miljarder kronor sedan 1980.